

کارنامه گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان

در نیم قرن گذشته

از آغاز تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۱

(فهرست‌های آموزشی، پژوهشی، اجرایی)

به کوشش:

سمیه حسنعلیان

سید محمد رضا ابن‌الرسول

دانشگاه اصفهان

۱۳۹۲

سرشناسه	:	حسنعلیان، سمیه، ۱۳۶۲ -، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	:	کارنامه گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان در نیم قرن گذشته از آغاز تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۱ (فعالیت آموزشی، پژوهشی، اجرایی) / به کوشش سمیه حسنعلیان، سیدمحمد رضا ابن الرسول.
مشخصات نشر	:	اصفهان: کانون پژوهش: دانشگاه اصفهان، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۴۳۵ ص.: جدول، عکس، نمودار (رنگی).
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۵-۰۶-۵
سبب، فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	دانشگاه اصفهان. دانشکده زبانهای خارجی. گروه زبان و ادبیات عربی
موضوع ۶	:	زبان عربی -- پایان نامه ها
موضوع ۷	:	ادبیات عربی -- پایان نامه ها
شناسه افزوده	:	ابن الرسول، سیدمحمد رضا، ۱۳۴۶ -، گردآورنده
شناسه افزوده	:	دانشگاه اصفهان
رده بندی کنگره	:	۱۱۹۰ ک ۵ / ح ۵۲ / ۷۰۵۲ Z
رده بندی دیویی	:	۴۲۷ / ۱۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۱۳۷۰ / ۱

کارنامه گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان در نیم قرن گذشته

از آغاز تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۱ (فعالیت های پژوهشی، آموزشی، اجرایی)

به کوشش: سمیه حسنعلیان — سیدمحمد رضا ابن الرسول

ناشر: کانون پژوهش

با همکاری انتشارات دانشگاه اصفهان

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: اصفهان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۵-۰۶-۵

کلیه حقوق برای مؤلفین محفوظ است

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مندرجات

۱۳	مقدمه
۱۷	پیشگفتار
۲۷	بخش اول: فعالیت‌های آموزشی گروه زبان و ادبیات عربی
۲۹	فصل اول: کارنامه علمی استادان فقید، بازنشسته و شاغل گروه
۳۰	۱. خلیل رفاهی
۳۵	۲. کمال موسوی
۴۴	۳. شمس‌الدین عجمی
۵۱	۴. شرف‌الدین میرزا
۵۴	۵. سیدعلی میرزا
۷۳	۶. رضا هادی‌زاده
۷۷	۷. جعفر دلشاد
۸۸	۸. عبدالغنی ایروانی‌زاده
۱۰۵	۹. محمدکاظم حاج‌ابراهیمی
۱۱۱	۱۰. فضل‌الله صلواتی
۱۱۵	۱۱. محمد خاقانی
۱۴۱	۱۲. منصوره زرکوب
۱۵۵	۱۳. سیدرضا نجفی
۱۷۰	۱۴. سردار اصلانی
۱۷۸	۱۵. نرگس گنجی
۱۹۱	۱۶. نصراله شاملی
۲۰۹	۱۷. سیدمحمد رضا ابن‌الرسول
۲۳۴	۱۸. حمید احمدیان
۲۳۸	۱۹. احمد رضا صاعدی
۲۴۰	۲۰. مهدی عابدی

۲۴۳.....	۲۱. سمیه حسنعلیان.....
۲۵۱.....	فصل دوم: فهرست مدرسان حق التدریس گروه.....
۲۵۳.....	فصل سوم: فهرست اسامی دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی.....
۳۰۷.....	فصل چهارم: فهرست دانشجویان شهید گروه
۳۰۹.....	فصل پنجم: دانش‌آموختگان شاخص گروه زبان و ادبیات عربی.....
۳۱۵.....	فصل ششم: فهرست دانشجویان برتر گروه.....
۳۲۱.....	بخش دوم: مقاله‌های پژوهشی گروه زبان و ادبیات عربی.....
۳۲۳.....	فصل اول: فهرست مقالات استادان.....
۳۵۵.....	فصل دوم: فهرست عناوین مجلات دربردارنده مقالات استادان.....
۳۶۳.....	فصل سوم: فهرست نام‌های گروه زبان و ادبیات عربی.....
۳۹۵.....	فصل چهارم: فهرست طرح‌های پژوهشی استادان.....
۳۹۹.....	فصل پنجم: خلاصه سوابق پژوهشی اعضای هیئت علمی گروه.....
۴۰۱.....	بخش سوم: فعالیت‌های اجرایی گروه زبان و ادبیات عربی.....
۴۰۳.....	فصل اول: مشخصات کارمندان سابق و شاعران گروه.....
۴۰۷.....	فصل دوم: فهرست اسامی مدیران گروه عربی در نیم قرن.....
۴۰۹.....	فصل سوم: سال‌شمار فعالیت‌های گروه زبان و ادبیات عربی.....
۴۱۷.....	خاتمه: موجز عن قسم اللغة العربية وآدابها بجامعة أصفهان بالعربية.....
۴۳۲.....	پیوست.....
۴۳۳.....	نمودارها.....

فهرست جدول‌ها

جدول ۱ - پژوهندگان هر مقطع.....	۱۸
جدول ۲ - پژوهندگان هر مقطع بر اساس جنسیت.....	۱۸
جدول ۳ - رساله‌های هر مقطع بر اساس نوع زبان.....	۱۹
جدول ۴ - رساله‌های هر مقطع بر اساس تخصص.....	۱۹
جدول ۵ - تعداد مقالات گروه عربی بر اساس زبان مقالات.....	۱۹
جدول ۶ - تعداد و نوع مجلات دربردارنده مقالات.....	۲۰
جدول ۷ - دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی.....	۲۰
جدول ۸ - دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی بر اساس جنسیت.....	۲۰
جدول ۹ - دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی بر اساس جنسیت.....	۲۱
جدول ۱۰ - فهرست عناوین علمی و فنی دانشگاه‌ها.....	۳۱۰
جدول ۱۱ - فهرست دانش‌آموختگان و کارشناسی.....	۳۱۵
جدول ۱۲ - فهرست دانش‌آموختگان برتر کارشناسی ارشد.....	۳۱۸
جدول ۱۳ - فهرست دانش‌آموختگان برتر دکتری.....	۳۲۰
جدول ۱۴ - فهرست مقالات فارسی استادان در مجلات.....	۳۲۴
جدول ۱۵ - فهرست مقالات عربی استادان در مجلات.....	۳۴۰
جدول ۱۶ - فهرست مقالات انگلیسی استادان در مجلات.....	۳۵۳
جدول ۱۷ - فهرست مقالات فرانسه استادان در مجلات.....	۳۵۳
جدول ۱۸ - فهرست مقالات استادان در دائرة المعارف‌ها و دانش‌نامه‌ها.....	۳۵۲
جدول ۱۹ - فهرست عناوین مجلات دربردارنده مقالات استادان.....	۳۵۵
جدول ۲۰ - فهرست عناوین دائرة المعارف‌ها یا.....	۳۶۲
جدول ۲۱ - فهرست پایان‌نامه‌های گروه زبان و ادبیات عربی بر اساس تخصص.....	۳۶۳
جدول ۲۱-۱ - پایان‌نامه‌های ادب‌پژوهی کارشناسی زبان و ادبیات عربی.....	۳۶۳
جدول ۲۱-۲ - پایان‌نامه‌های زبان‌پژوهی کارشناسی زبان و ادبیات عربی.....	۳۶۷
جدول ۲۱-۳ - پایان‌نامه‌های ادب‌پژوهی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی.....	۳۶۸

- جدول ۲۱- ۴- پایان نامه های زبان پژوهی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی..... ۳۷۹
- جدول ۲۱- ۵- پایان نامه های ادب پژوهی کارشناسی ارشد مترجمی زبان عربی..... ۳۸۹
- جدول ۲۱- ۶- پایان نامه های زبان پژوهی کارشناسی ارشد مترجمی زبان عربی ۳۹۰
- جدول ۲۱- ۷- پایان نامه های ادب پژوهی دکتری زبان و ادبیات عربی ۳۹۱
- جدول ۲۱- ۸- پایان نامه های زبان پژوهی دکتری زبان و ادبیات عربی..... ۳۹۴
- جدول ۲۲- فهرست طرح های پژوهشی گروه ۳۹۵
- جدول ۲۳- خلاصه سوابق پژوهشی اعضای هیئت علمی گروه ۳۹۹
- الجدول رقم ۲۲- عدد الطلاب في كل المراحل الدراسية..... ۴۲۰
- الجدول رقم ۲۳- عدد الطلاب في كل المراحل الدراسية حسب جنسيتهم..... ۴۲۰
- الجدول رقم ۲۴- التوزيع في الجامعات الإيرانية المتخرجين من جامعة أصفهان ۴۲۰

www.ketab.ir

جدول ۱۸-۷- پایان نامه های ادب پژوهی دکتری زبان و ادبیات عربی	۳۸۰
جدول ۱۸-۸- پایان نامه های زبان پژوهی دکتری زبان و ادبیات عربی	۳۸۳
جدول ۱۹- فهرست طرح های پژوهشی گروه	۳۸۵
جدول ۲۰- خلاصه سوابق پژوهشی اعضای هیئت علمی گروه	۳۹۱
الجدول رقم ۲۱- عدد الطلاب فی کل المراحل الدراسية	۴۱۴
الجدول رقم ۲۲- عدد الطلاب فی کل المراحل الدراسية حسب جنسیتهم	۴۱۴
الجدول رقم ۲۳- الأساتذة فی الجامعات الإيرانية	۴۱۴

فهرست نمودارها

- نمودار ۱ - پژوهندگان هر مقطع ۴۳۳
- نمودار ۲ - پژوهندگان هر مقطع بر اساس جنسیت ۴۳۳
- نمودار ۳ - رساله‌های هر مقطع بر اساس نوع زبان ۴۳۳
- نمودار ۴ - رساله‌های هر مقطع بر اساس تخصص ۴۳۴
- نمودار ۵ - تعداد مقالات گروه عربی بر اساس زبان مقالات ۴۳۴
- نمودار ۶ - تعداد و نوع مجلات دربردارنده مقالات ۴۳۴
- نمودار ۷ - دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی ۴۳۵
- نمودار ۸ - دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی بر اساس جنسیت ۴۳۵
- نمودار ۹ - دانش‌آموختگان کارشناسی بر اساس جنسیت ۴۳۵

مقدمه

یکی از ارزش‌هایی که از همان سال‌های نخست تأسیس دانشگاه اصفهان و با پیگیری فرهیختگان اصفهان و به درخواست کتبی امام جمعه وقت اصفهان (در فروردین ماه ۱۳۴۰) به وزیر وقت فرهنگ (پشت ۱) شکل گرفت، رشته زبان و ادبیات عربی است که اکنون عمری پنجاه ساله دارد و در این مدت نه چندان کوتاه، دانشجویان بسیاری در این رشته تحصیل کرده، پژوهش‌هایی به انجام رسانده و فارغ التحصیل شده‌اند.

بدون شک شکل‌گیری گروه زبان و ادبیات عربی در دانشگاه اصفهان و استمرار آن مرهون تلاش‌ها و زحمات‌های بی‌شائبه استادان و دانش‌آموزان این رشته و دیگر مسئولان و دست‌اندرکاران دانشگاه اصفهان بوده است.

با توجه به این که به تازگی پنجاهمین سال تأسیس این رشته را به است سر نهاده‌ایم، مجموعه حاضر در صدد ارائه گزارشی جامع از فعالیت پنجاه سال گروه است تا از این رهگذر از زحمات و تلاش‌های فراوان استادان بازنشسته، فقید و فعلی آن و نیز دانشجویان و دانش‌آموختگان قدردانی و فعالیت آموزشی و پژوهشی گروه در طی نیم قرن ارج نهاده شود.

ساختار اصلی مطالب مجموعه حاضر شامل سه بخش اصلی بیانگر فعالیت‌های گروه در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی به شرح زیر است:

- پیشگفتاری شامل معرفی اجمالی گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان از تأسیس تاکنون که به معرفی گروه پرداخته، سال تأسیس و مهم‌ترین اهداف تأسیس این رشته، گرایش‌های آن، گزارشی از تعداد دانش‌آموختگان، جنسیت ایشان و استادان گروه و مسائلی از این قبیل را بیان می‌کند.

- بخش اول شامل فعالیت‌های آموزشی گروه است که در آن کارنامه علمی استادان هیئت علمی، پژوهشی و شاغل گروه را ذکر شد، مشخصات فردی، فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، تخصص و فعالیت‌های اجرایی استادان گزارش می‌شود.

- فهرست اسامی اساتید محترم و هیئت مدیران گروه در نیم قرن گذشته.

- فهرست اسامی دانش‌آموختگان رشته زبان و ادبیات عربی در پنجاه سال: با همکاری اداره فارغ التحصیلان دانشگاه اصفهان، اسامی همه دانش‌آموختگان رشته زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان در پنجاه سال استخراج شده و در این قسمت عرضه گشته است.

- فهرست دانش‌آموختگان تخصص گروه که مراد فارغ التحصیلانی هستند که یک یا چند مقطع تحصیلی خود را در دانشگاه اصفهان گذارنده‌اند و هم‌اکنون اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها می‌باشند. این بخش با بررسی آخرین اطلاعات به دست آمده از دانشگاه‌های کشور سامان یافته است.

- فهرست دانشجویان شهید گروه: مشخصات دانشجویان شهید که در دوران دفاع مقدس به مقام رفیع شهادت نائل آمده‌اند ارائه و یادشان گرامی داشته شده است.

- فهرست دانشجویان برتر گروه: در این فصل دانش‌آموختگان برترهای اول هر دوره معرفی شده‌اند. البته قابل ذکر است اطلاعاتی از اسامی فارغ التحصیلان برتر بسیاری از سال‌های تحصیلی در دست نبوده و به ذکر اسامی موجود اکتفا شد.

- بخش دوم به فعالیت‌های پژوهشی گروه پرداخته و فهرستی کامل از مقالات استادان، فهرست مجلات دربردارنده مقالات، فهرست پایان‌نامه‌های گروه، فهرست طرح‌های پژوهشی استادان، و خلاصه سوابق آموزشی پژوهشی استادان را به دست داده است.

قابل توجه اینکه فهرست پایان‌نامه‌های گروه در سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری؛ فهرست همه پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری گروه زبان و ادبیات عربی و کارشناسی ارشد مترجمی زبان عربی دانشگاه اصفهان در نیم قرن نخست فعالیت به دست داده شده است.

و نیز قابل ذکر است که این بخش، از کتاب «بررسی پایان‌نامه‌های دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان در نیم‌قرن گذشته از آغاز تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۱ (اصیفی - انتقادی)» از نویسندگان این سطور، انتشارات دانشگاه اصفهان ۱۳۹۲ استخراج شده است.

- بخش سوم کتاب فعالیت‌های اجرایی گروه اشاره نموده و مشخصات کارمندان سابق و شاغل گروه، فهرست اساتید مدیران گروه و سال‌شمار فعالیت‌های گروه در نیم‌قرن گذشته را بیان داشته است.

گفتنی است فهرست مدیران در سال ۱۳۹۲ ذکر شده است؛ چرا که قبل از آن رشته عربی زیر مجموعه زبان‌های خارج و در دانشکده ادبیات مستقر بوده است.

با مراجعه به نشریات مختلف انتشار یافته در دانشگاه اصفهان، اخبار و مطالب مهم که مربوط به زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان بوده است، را به در بخش سال‌شمار ارائه شده است.

- در بخش پایانی کتاب با عنوان «خاتمه: موجز عن قسم اللغة العربية وآدابها بجامعة أصفهان بالعربية» گروه و استادان به زبان عربی معرفی شده تا از این مجموعه راهی برای معرفی گروه (هر چند به صورت مختصر) به سایر گروه‌های عربی در دانشگاه‌های مختلف خارج از کشور طی تعاملات دو جانبه بین آنها فراهم گردد.

- پیوست‌ها

- نمودارها: در این قسمت نمودار همه جدول‌های مجموعه حاضر نشان داده شده است.

بدون شک الطاف الهی یاری‌رسان ما در تهیه این مجموعه بوده است.

و سیاس ویژه ما از:

- کلیه همکاران محترم و دانشجویان گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان که تلاش و همت ایشان در شکل‌گیری و تداوم رشته امکان تهیه این مجموعه را فراهم آورد. و نیز تشکر خاص از دکتر محمد خاقانی اصفهانی که نظرات ارزشمند ایشان ما را در تکمیل و پربار کردن این اثر یاری‌رسان بود.

- مسئول دفتر گروه عربی خانم افراح جوهری که از سال ۱۳۶۲ به خدمت دلسوزانه در گروه مشغول بودند در سال ۱۳۹۲ با افتخار بازنشستگی نائل آمدند.

کارشناس سابق گروه خانم‌ها پریرخ حسینی و پانته‌آ مجلسی و خانم سمیه ظهوری کارشناس گروه فارسی گروه.

- مسئول دفتر کتابخانه دانشکده زبان، کتابخانه مرکزی دانشگاه اصفهان و بخش نشریات برای همکاری و همکاری در مراجعه به پایان‌نامه‌ها و خبرنامه‌های قدیمی دانشگاه.

- اداره کارگزینی دانشگاه اصفهان که با حسن مساعدت در دستیابی به پرونده استادان بازنشسته و فقید گروه.

- اداره فارغ التحصیلان دانشگاه اصفهان جهت حسن همکاری ایشان در استخراج اسامی دانش‌آموختگان.

راهنمایی‌ها و یادآوری‌های خوانندگان محترم را نیز بدین جا خریداریم.

و غایت

سمیه حیدری

سیدمحمد رضا ابن‌الرسول

گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان

پیشگفتار

معرفی گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان

رشته زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان به سال ۱۳۴۱ در دانشکده ادبیات و زیرمجموعه گروه زبان و ادبیات فارسی آن دانشکده تأسیس شد.

از مهم‌ترین اهداف تأسیس این رشته می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- آشنایی با زبان قرآن و متون دینی و علمی دانشمندان اسلام

- آشنایی با دانش و فرهنگ عربی‌زبانان

- زمینه‌سازی برای پژوهش در موارد یاد شده

- کمک به آموزش و پژوهش در زبان و ادبیات فارسی

- رفع نیاز مدارس، آموزشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به اساتید مجرب

- توجه به زبان عربی به عنوان یک زبان زنده جهان

و با توجه به هدف اخیر، گروه زبان‌های خارجی بعدها ۱۳۵۲ به دانشکده ادبیات و

رشته زبان و ادبیات عربی هم تحت عنوان گروه عربی به فعالیت خود ادامه داد.

این گروه از آغاز فقط در مقطع کارشناسی، دانشجوی می‌گرفت تا این که در سال ۱۳۶۸

کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی نیز به گروه اضافه شد و سپس در سال ۱۳۸۱ دکتری

زبان و ادبیات عربی نیز شکل گرفت. و در سال ۱۳۸۶ رشته کارشناسی ارشد مترجمی زبان عربی به مجموعه رشته‌های گروه افزوده شد.

گروه هم‌اکنون در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری زبان و ادبیات عربی، کارشناسی ارشد مترجمی دارای دانشجو است. ولی امید است در آینده ای نزدیک کارشناسی ارشد آموزش زبان عربی، کارشناسی ارشد احیای نسخ خطی عربی، دکتری ادبیات عربی در جهان اسلام و دکتری ادبیات معاصر به مجموعه رشته‌های گروه اضافه

شود. گروه زبان و ادبیات عربی در کنار امر خطیر آموزش، به پژوهش نیز توجه داشته که نمونه بارز آن پایان‌نامه‌های مختلف هر سه مقطع تحصیلی است. در جدول‌های زیر شمار پایان‌نامه‌ها در هر مقطع، بر اساس جنسیت پژوهندگان، و بر اساس زبان آنها گزارش شده است، اگر چه در قسمت رفرنس اله‌های گروه، به صورت مفصل‌تری نیز ارائه خواهد شد:

جدول ۱ - پژوهندگان هر مقطع

مقطع	کارشناسی	کارشناسی ارشد (زبان و ادبیات عربی)	کارشناسی ارشد (مترجمی زبان عربی)	دکتری
تعداد	۸۲	۲۳۶	۲۳	۳۱
جمع	۳۷۲			

جدول ۲ - پژوهندگان هر مقطع بر اساس جنسیت

مقطع	جنسیت	مرد	زن
کارشناسی	کارشناسی	۷۸	۴
	کارشناسی ارشد (زبان و ادبیات عربی)	۱۲۳	۱۱۳
	کارشناسی ارشد (مترجمی زبان عربی)	۱۰	۱۳
دکتری	دکتری	۲۲	۹
	جمع	۲۳۳	۱۳۹

جدول ۳- رساله‌های هر مقطع بر اساس نوع زبان

مقطع	زبان	عربی	فارسی
کارشناسی		۰	۸۲
کارشناسی ارشد (زبان و ادبیات عربی)		۱۶۲	۷۴
کارشناسی ارشد (مترجمی زبان عربی)		۴	۱۹
دکتری		۳۱	۰
جمع		۱۹۷	۱۷۵

جدول ۴- رساله‌های هر مقطع بر اساس تخصص

مقطع	موضوع	ادب پژوهی	زبان پژوهی
کارشناسی		۶۶	۱۶
کارشناسی ارشد (زبان و ادبیات عربی)		۱۳۸	۹۸
کارشناسی ارشد (مترجمی زبان عربی)		۱۲	۱۱
دکتری		۶	۵
جمع		۲۲۲	۱۳۲

استادان گروه در طی این پنجاه سال سهم بسزایی در نگارش مقالات در حوزه زبان و ادبیات عربی داشته‌اند. در دو جدول زیر به تعداد مقالات بر اساس زبان مقاله، نیز تعداد مقالات بر اساس نوع مجلات (داخلی یا خارجی) اشاره شده است. در بخش ارائه برنامه علمی استادان و نیز فعالیت‌های پژوهشی به عناوین مقالات هم اشاره خواهد شد.

جدول ۵- تعداد مقالات گروه عربی بر اساس زبان مقالات

زبان مقاله	فارسی	عربی	انگلیسی	فرانسه
تعداد	۲۲۳	۱۵۸	۴	۱

جدول ۶ - تعداد و نوع مجلات دربردارنده مقالات

نوع مجله	داخلی	خارجی
تعداد مقاله	۱۲۷	۲۴

شمار دانش‌آموختگان هر سه مقطع تحصیلی در دو رشته زبان و ادبیات عربی و مترجمی زبان عربی در جدول زیر قابل مشاهده است:

جدول ۷ - دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی

مقطع	کارستانی	ارشد کارشناسی	ارشد مترجمی	ارشد آموزش محور	دکتری زبان و ادبیات
تعداد	۱۴	۲۳۶۵	۲۳	۱۶	۳۱
جمع	۲۵۸۵				

در جدول زیر تعداد دانش‌آموختگان گروه در طی این پنجاه سال بر اساس جنسیت ایشان گزارش شده است:

جدول ۸ - دانش‌آموختگان گروه زبان و ادبیات عربی بر اساس جنسیت

جنسیت	مرد	زن
کارستانی	۸	
کارشناسی	۱۴۵۱	۱۴
ارشد زبان و ادبیات	۱۲۳	۱۱۳
ارشد مترجمی	۱۰	۱۳
ارشد آموزش محور	۹	۷
دکتری زبان و ادبیات	۲۲	۹
جمع	۱۶۲۳	۹۶۲

از آنجا که بنا بر اظهارات مسئولان کتابخانه احتمال دارد برخی از پایان‌نامه در دوره کارشناسی در جابه جایی‌ها و به علت برخی سهل‌انگاری‌ها از دست رفته باشد و از سویی رساله‌نویسی در دوره کارشناسی هم ظاهراً محدوده زمانی ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۰ را در بر می‌گیرد و همه دانشجویان دوره کارشناسی موظف به گذراندن واحد رساله نبوده‌اند، آماری که در دو جدول شماره ۱ و ۸ ارائه شد، متفاوت است.

گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان در طی چندین سال با جذب دانشجو و آموزش آنان، آنها را برای آموزش و پرورش و تدریس به دانش‌آموزان آماده می‌کرده است و هم‌اکنون بسیاری از آنها در نظام آموزش و پرورش مشغول به خدمت هستند. دانشجویان کارشناسی در طی این سال‌ها در سه دسته زبان و ادبیات، مترجمی زبان عربی و دبیری زبان عربی جای می‌گیرند.

در جدول زیر تعداد دانش‌آموختگان هر سه دسته به تفکیک جنسیت نشان داده شده است:

جدول ۹ - دانش‌آموختگان کارشناسی بر اساس جنسیت

زن	مرد	*
۶۸	۱۱۷۷	زبان و ادبیات عربی
۵۲	۹۲	مترجمی زبان عربی
۱۰۲	۱۸۲	دبیری زبان و ادبیات عربی
۸۱۴	۱۴۵۱	جمع

شماری از دانشجویانی که در سال‌های ۱۳۵۷ و ۱۳۵۸ در رشته زبان و ادبیات عربی ثبت‌نام کرده و مشغول تحصیل بوده‌اند، به دلیل رخداد انقلاب فرهنگی و یا به هر دلیل دیگری یا از ادامه تحصیل در این گروه باز مانده‌اند و یا پرونده‌ای از ایشان در اداره فراغت

از تحصیل دانشگاه اصفهان وجود ندارد و از این رو سال فراغت از تحصیل اطلاعات دیگر مربوط به ایشان در دست نیست و فقط به اسامی آنها دست یافتیم که عبارت است از:

ابطحی فخرالسادات	تفضلی بروجردی مهوش
اجتهادی صمد	تمیزکار رعنائی صدیقه
احمدی فروشانی زیلا	جزستانی محبوبه
اخباری علی	جنگجو اسماعیل
ایزید حبیب الله	حجاززاده زهره
اسلامی شمس نصرالله	حسنزاده منیره
اسمعیلی ورجا اقبال	حسینی نسب محمد
اصلانی بتول	حیدری دستنائی علی
افشاری مهری	خاکسار منصور
افصح صاحبی پروانه	خدادادپور حجت‌اله
اکبریان سعیده	داوری اردکانی علی‌رضا
امیرمعظی نسرین	دکرامین طاهره
ایل بیگی زنگنه محمدمنصور	دووهک ایرج
ایوبیان زهره	دهکری زهرا
باقریان کندی محمد	ذاکری زین‌العابدین
بحرالعلوم سیدعبداله	رضاپور جعفر
برادران گیتی	رضایی آهوانی زهرا
پرورش طوبی	روح‌پرور پاسکیابی حسن
پشمی رضوان	روزبازار شهناز
تشکری جعفر	زمانی علویجه فرشته

گلشیزی اصفهانی محمدرسلول

ژاله گویان ملیحه

گلی پور ماموران سلیمان

سجادیه سعیده سادات

متقی دستجردی فرشته

سروش پرویز

مجتبایی صدیقه

سلطانی اختر

محبوبی پور عزت

سررعی شهیر

محمدعلی بیگی مهری

سرمای خضوان

محمدی علی محمد

شاهبانی مهین

مختاری کرچگانی مریم

شاه محمدی عاطفه

مریدوطن محمدعلی

شریعتی دارگانی محمد حسن

مزرعه ابراهیم

شکیبا زریمان

مظاهری سیجانی محمدجواد

صراطی محمدحسن

معتمدی وشاره منیرالسادات

طاوسی رضا

معینی نجفآبادی فروغ

عرب فروغ

لاهیید

عقیلی اعظم السادات

ملکانی فرورز

عمیدی نژاد زهره

موموندی محمدظم

فدائی سوسن

مویدی قاسم

فرامرزی علی

مهدوی سعیدی محمدحسن

فلاحزاده ابرقویی میرزامح

مهدیزاده سرخ دیزج حسن

قاسم زاده رضایی محمدحسن

مهرابی کوشکی علی

قدرتی عسگرآبادی علی

مهران فر صفر

کاظمی ژایلا

مهمان دوست پروانه

کردوامی فرد طاهره

مهمان دوست فریده

کلانتری سلطانیه جعفر

میرزانیانیا منصور

نوروزی کریم

میرلوحی جوآبادی سیدرسول

وجدانی محمود

نادری نژاد صدیقه

هاشمی فرا محمدجواد

نباتی زهرا

هاشمیخواه محسن

نجاتی مادرکانی حسین

هوشمند بهابادی احمد

نیلاری علمداری فریده

یاوری فرشته

نجمائی ناژوانی محمد

یزدانی ملک

نصیریان بدین

یمانی زهرا

نقوی محمدرضا

www.ketab.ir

اسامی استادان گروه در این پنجاه سال نیز به شرح زیر است:

استادان قدیم، بازنشسته و فقید گروه (به ترتیب حروف الفبا):

د. عبد الغنی ایروانی‌زاده، د. محمدکاظم حاج ابراهیمی، مرحوم د. جعفر دلشاد،
د. خلیل رفاهی، د. فضل‌الله صلواتی، د. غلامعلی کریمی، رثوف معیر، د. سیدکمال موسوی،
د. سیدعلی میرلوحی، مرحوم د. رضا هادی‌زاده.

استادان فعلی گروه (به ترتیب حروف الفبا):

تعداد اساتید هیأت علمی گروه عربی هم اکنون (در پایان سال ۱۳۹۱ هجری شمسی)
۱۱ نفر است که عبارتند از: ۲ نفر استاد، ۲ نفر دانشیار و ۷ نفر استادیار هستند:
د. سیدمحمد رضا ابن‌سینا، د. حمید احمدیان، د. سردار اصلانی، د. سمیه حسنعلیان،
د. محمد خاقانی اصفهانی، د. منصور زرکوب، د. سیدرضا سلیمان‌زاده نجفی، د. نصرالله
شاملی، د. احمد رضا صاعدی، د. مهدی بدی، د. حسن گنجی.

مجله گروه زبان و ادبیات عربی:

گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان به منظور حمایت از پژوهش‌های استادان و دانشجویان این رشته در سال ۱۳۹۰ اقدام به راه‌اندازی فصل‌نامه «بحوث فی اللغة العربیة و آدابها» (پژوهش در زبان و ادبیات عربی) نموده و تا کنون ۶ شماره از مجله شامل ۴۸ مقاله منتشر شده است.

این مجله در زمینه‌های مطالعات ادبی و زبانی قرآن و حدیث، ادبیات و نقد ادبی، ادبیات بیهقی، مباحث زبانی، آموزش زبان و ترجمه مقالاتی منتشر کرده است. و سعی بر آن دارد تا در آثاری که با تغییر نام مجله به البحوث اللغویة (پژوهش‌های زبانی) محورهای پذیرش مقالات را به مباحث صرفی، نحوی، آواشناسی، معناشناسی، سبک‌شناسی، نشانه‌شناسی، معجم‌شناسی، ترمیم و آموزش زبان عربی در حوزه زبان عربی و مطالعات تطبیقی در موارد بالا، و نیز پژوهش‌های زبان‌شناسی همگانی به شرط آن که در مقام تطبیق و مثال به زبان عربی مرتبط شود، قرار دهد.

و در راستای توسعه خدمات الکترونیک با هدف تسریع اطلاع‌رسانی عملکرد نشریات، گسترش خدمات به پژوهشگران رشته‌های مرتبط، ایجاد امکان برقراری ارتباط بین محققان و رشته‌های دانشگاهی، پایگاه نشریات دانشگاه اصفهان به آدرس الکترونیکی (<http://uijs.ui.ac.ir>) راه‌اندازی شده است.

ناگفته نماند که این مجله در دو آج: فهرست مجلات پژوهشی با دسترسی آزاد (<http://www.doaj.org>) و اولریخ: راهنمای بین‌المللی نشریات ادواری (<http://ulrichsweb.serialssolutions.com>) به ثبت رسیده است.

دکتر سیدعلی میرلوحی، دکتر سردار اصلانی، دکتر سیدمحمد رضا ابن‌الرسول و نادیا کاظمی به ترتیب سردبیر، مدیر مسئول، مدیر داخلی و مدیر اجرایی مجله‌اند.